



NOTÍCIES EXTERIORS

Butlletí d'informacions econòmiques internacionals

Núm. 92

10 de maig de 2017

SECTORIAL

PESCA: la Declaració de Malta "MedFish4Ever"

A finals del mes de març, tretze països de la conca mediterrània signaven aquesta [declaració](#) a Malta (Espanya, França, Itàlia, Malta, Eslovènia, Croàcia, Grècia, Xipre, el Marroc, Tunísia, Turquia, Albània i Montenegro; Algèria i Egipte hi van assistir, però no van signar el document). Aquesta declaració compromet els signataris a protegir els recursos pesquers durant els pròxims deu anys (cosa que s'acompanya amb un programa detallat de treball) i a mantenir el seu valor econòmic i ecològic. Aquesta declaració substitueix la de fa catorze anys que es va adoptar a Venècia per salvar el Mediterrani.

El Mediterrani és una conca marítima que es caracteritza per tenir un gran litoral i un sector pesquer que proporciona feina a més de tres-centes mil persones. El 80% de la flota pertany a pescadors a petita escala (amb vaixells de menys de deu metres d'eslora), que pesquen una quarta part del total. Aquestes feines estan en perill perquè les poblacions de peix al Mediterrani estan disminuint: vora d'un 90% de les poblacions avaluades estan sobreexplotades. Segons declaracions del comissari de Pesca, s'estima que entre 10.000 i 12.000 espècies marines habiten en el Mediterrani; aquesta extraordinària biodiversitat està amenaçada per la contaminació, el canvi climàtic i també per la sobreexplotació. Per tant, aquesta declaració s'inserta dins d'una acció concertada entre els països mediterranis per aturar un dany irreversible i el col·lapse de les poblacions de peixos (les més amenaçades són el lluç i el peix espasa).

La Declaració de Malta 'MedFish4Ever' estableix un programa de treball en detall per als pròxims deu anys i passa de ser un problema de gestió tècnica a tenir, amb la signatura dels representats ministerials dels països riberencs del nord i el sud del Mediterrani, consideració política.

Entre els compromisos contrets pels signants, hi ha:

- La garantia fins a l'any 2020 que es realitzarà una recollida de dades i una avaluació científica regular de les principals poblacions del Mediterrani. De manera particular, els petits pescadors han de desenvolupar un paper més important en la recollida de les dades necessàries per reforçar els coneixements científics.
- L'establiment de plans de gestió plurianuals per a les principals zones de pesca que la Comissió ja ha iniciat amb una proposta de pla de pesca plurianual per a les poblacions de petits pelàgics a l'Adriàtic.
- L'eliminació de la pesca il·legal l'any 2020; amb aquest objectiu, es garantirà que tots els estats comptin amb el marc jurídic i els recursos humans i tècnics necessaris per complir les seves responsabilitats en matèria de control i inspecció. La Comissió General de Pesca del Mediterrani (CGPM) dirigirà el desenvolupament de sistemes nacionals de control i de sancions.
- El suport a la pesca i l'aqüicultura sostenibles a petita escala, a través de la racionalització dels règims de finançament per als projectes locals, com ara la millora de la flota amb mètodes i arts



de pesca de baix impacte, la inclusió social i la contribució dels pescadors a la protecció del medi ambient.

Segons la Comissió, una aplicació efectiva de la declaració serà possible si s'impliquen en aquest procés els pescadors, les comunitats costaneres, la societat civil i les pesqueries industrials, artesanals, d'esbarjo i a petita escala conjuntament amb l'Organització de les Nacions Unides per a l'Alimentació i l'Agricultura (FAO) i la Comissió General de Pesca del Mediterrani.

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-770_es.htm
<http://www.efeagro.com/noticia/compromiso-mediterraneo-protger-la-pesca-d/>
<http://ec.europa.eu/fisheries/inseparable/en/medfish4ever#quicktabs-medfish4ever=0>

PESCA: gestió de les activitats pesqueres en àrees de Natura 2000

Durant la preparació i tramitació dels plans de gestió de zones de Natura 2000, es va fer evident que les activitats pesqueres en aquestes zones quedarien restringides. Abans de legislar en aquest sentit de manera definitiva, els parlamentaris europeus en comissió (en aquest cas, la COMPESEC) van convocar [una audiència pública](#) per saber de primera ma l'impacte sobre la pesca (especialment a petita escala, artesanal) d'aquestes restriccions en determinades zones de la UE. En aquesta audiència, cal destacar la participació com [a ponent](#) d'una representant de la Direcció General de Pesca i Afers Marítims del Departament d'Agricultura Ramaderia, Pesca i Alimentació. La representant de la Generalitat de Catalunya va exposar com la Generalitat de Catalunya cogestiona l'activitat de pesca a les zones Natura 2000 amb un especial esment a la gestió de les colònies de corall vermell. Per assegurar la supervivència de les colònies de corall, s'aconsella una moratòria de pesca durant 20 anys, regular les activitats de busseig i una campanya de sensibilització adreçada a la població en general, però també en l'àmbit escolar; i acompanyada d'una legislació (moratòria) en procés d'adopció.

<http://www.europarl.europa.eu/committees/en/pech/events-hearings.html?id=20170306CHE00941>

Catalunya:

<https://polcms.secure.europarl.europa.eu/cmsdata/115929/SAINZ-TRAPAGA.pdf>

Introducció

<http://www.europarl.europa.eu/cmsdata/115928/ROLLER.pdf>

Vi: efectes derivats del Brèxit

L'OEMV (Observatori Espanyol del Mercat del Vi) ha publicat un segon article sobre l'impacte del Brèxit en el sector vitivinícola espanyol (l'estiu passat ja va publicar un primer article al respecte). Ha classificat aquests efectes previsibles en:

- **Efectes monetaris** derivats de la depreciació de la lliura enfront de l'euro sobre el consum. La depreciació de la lliura va ser elevada des del mes de juny (moment en què el Regne Unit decideix sortir de la UE) fins al mes d'octubre de l'any passat. Els efectes sobre el consum serien detectables si el Regne Unit tingués productes substitutius, cosa que no succeeix. I els competidors dels europeus en el mercat anglosaxó (nord-americans, xilens o argentins) també van entrar en una situació similar, i la depreciació de la lliura vers el dòlar encara va ser superior. La lliura s'ha recuperat parcialment a partir del mes d'octubre, però la incertesa i la volatilitat encara són elevades. L'Observatori considera que, tot i l'impacte negatiu que pot tenir sobre el consum l'encariment del producte exportat (els vins espanyols, europeus i mundials), la proximitat dels productors europeus al mercat anglès podria esdevenir un avantatge comparatiu.
- **Efectes comercials.** La tradició liberal del Regne Unit no fa preveure la fixació d'obstacles comercials, en especial per a productes que no es conreen a Anglaterra. Tot i així, es fa difícil de preveure amb quins països tindrà una relació més estreta comercialment (els EUA? els països de la Commonwealth? la UE?).



- **Els efectes econòmics i fiscals.** L'Observatori sí considera més probable els efectes derivats del possible empobriment relatiu de la població que comporti una disminució del consum o bé la faci decantar cap al consum de vins més econòmics. Igualment, es considera que un possible augment de la pressió fiscal sobre aquests productes per part dels governants sí que hi impactaria més negativament.
- **Efectes positius: els països comunitaris susceptibles de rebre ajuts de promoció a l'exportació**

Un avantatge positiu seria que, en la mesura que el Regne Unit sigui considerat país tercer a la UE, i si la política de promoció de les exportacions continua essent important, els exportadors europeus de vins podrien utilitzar els fons comunitaris per promoure-hi els seus vins.

En conclusió, l'Observatori considera que l'efecte combinat de factors negatius i positius no es pot considerar de moment "alarmant".

<http://www.oemv.es/esp/no-parece-por-el-momento-que-el-brex-it-haya-tenido-un-impacto-excesivamente-negativo-en-las-importaciones-de-vino-en-reino-unido-1921k.php>



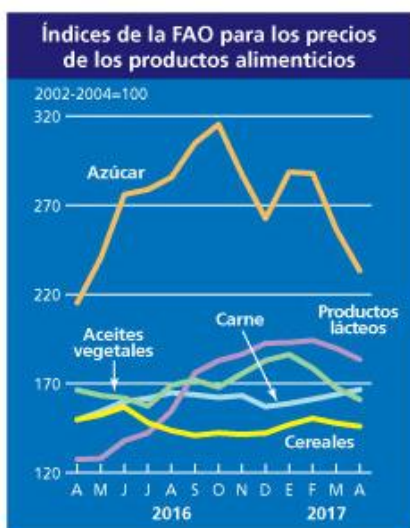
GLOBAL

FAO: baixada dels preus mundials dels aliments durant els mesos de març i abril

Durant els dos mesos de març i abril, l'Índex dels Preus dels Aliments ha disminuït i s'ha situat en el darrer mes d'abril en 168.0, un 1,8 inferior al mes anterior però un 10% superior al mes d'abril de l'any 2016. La disminució s'ha centrat en els preus dels aliments agrícoles i la llet i ha augmentat en el cas de la carn al llarg dels dos mesos.

Pel que fa al mes d'abril, la disminució ha estat liderada per la baixada dels preus del sucre (un -9,1%) a causa de les exportacions brasileres i una debilitat dels països importadors. També van caure els preus dels olis vegetals, especialment l'oli de palma (-3,9%); hi van contribuir les expectatives a l'alça de les pròximes produccions de soja del continent americà. En el cas de la llet, l'Índex ha disminuït un 3,3% en relació amb el mes de març (que a la vegada havia disminuït un 2,3% en relació amb el mes de febrer). Un hemisferi nord amb una producció que ha assolit el màxim estacional ha esvaït les inquietuds de manca d'oferta i ha augmentat les expectatives en relació amb una major producció de llet en pols i formatge. L'Índex del Preu dels Cereals del mes d'abril torna a disminuir, com ho va fer el mes de març, en aquest cas un -1,2%. Les bones perspectives per a la collita 2017/18 han deprimat els preus mundials, especialment en el cas del blat; en canvi, els preus de l'arròs es mantenen fermes, sostinguts per la dinàmica demanda de l'Orient Mitjà.

L'Índex dels Productes Carnis ha augmentat suaument un 1,7% en relació amb el mes de març i acumula ja des del mes de gener una pujada del 5%. Aquest augment de l'Índex és atribuïble a la pujada del de la carn de porc gràcies a l'augment del preu a la UE, les importacions xineses i les de la República de Corea. En canvi, es manté l'estabilitat dels índexs de la Carn de Boví i d'Aviram.



<http://www.fao.org/worldfoodsituation/foodpricesindex/es/>

S'acceleren les negociacions comercials UE/Mercosur

La Comissió va publicar el 10 d'abril un [informe](#) sobre els progressos en la segona ronda de negociacions (la primera ronda, de relançament de les negociacions, es va fer el mes de maig de 2016 i aquesta segona el mes de març de 2017) per a un acord comercial entre la UE i el Mercosur (Argentina, el Brasil, Paraguai i l'Uruguai). Les negociacions van progressar en l'apartat



comercial, el diàleg polític i la cooperació bioregional (en concret, es van fer progressos en 15 grups de treball sobre comerç de béns, normativa d'origen, duanes i facilitació dels intercanvis, barreres tècniques al comerç, mesures sanitàries i fitosanitàries, instruments de defensa comercial, subvencions, solució de diferències, serveis i establiment de mercats públics, propietat intel·lectual, incloent les indicacions geogràfiques, concurrència, comerç i desenvolupament sostenible, pimes i afers institucionals).

La Comissió, durant aquesta segona ronda, va presentar les seves propostes en relació amb el comerç i desenvolupament sostenible, la transparència, l'accés a l'energia i a matèries primeres, un annex sobre obstacles tècnics al comerç en el sector de l'automòbil i una proposta sobre l'agricultura, incloses les disposicions sobre cooperació bilateral i multilateral, vins i licors i altres temes.

L'escull més important per als països comunitaris és el capítol agrícola. En concret, molts països es mostren contraris a l'entrada de productes agraris de l'Amèrica del Sud com la carn, la llet, el sucre i els cereals que poden entrar en competència amb els comunitaris. De l'altra riba de l'Atlàntic, s'oposen a l'obertura del comerç d'automoció i són renuents sobre la contractació pública sempre que no s'obri el mercat comunitari als productes agraris d'aquella regió.

Es preveu una represa de les negociacions a Buenos Aires a finals del mes de maig i una nova ronda de negociacions el mes de juliol. La Comissió té molt d'interès que les negociacions finalitzin a finals d'aquest any o com a molt tard a començaments de 2018, però el consens en relació amb aquestes expectatives entre els estats membres no és unànim.

<http://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=1644>

part agricultura:

http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2017/april/tradoc_155480.pdf

http://eeas.europa.eu/archives/delegations/uruguay/press_corner/all_news/news/2016/20160408_eu-mercosur_es.htm

OMC: creixement del comerç mundial en un 2,4% durant l'any 2017

El creixement del comerç mundial durant l'any 2016 va ser dèbil (1,3%). Segons l'OMC (Organització Mundial del Comerç), la raó van ser factors cíclics (desacceleració de l'activitat econòmica en general), però també canvis estructurals (enfonsament de la despesa d'inversió als EUA i cerca d'un nou equilibri econòmic a la Xina promovent el consum intern enfront de la inversió, cosa que va aturar la demanda d'importacions).

Enguany, l'Organització Mundial del Comerç preveu que el volum de comerç mundial augmenti i se situï en el 2,4%, amb una forquilla entre l'1,8% i el 3,6% a causa de les "profundes incerteses". Unes perspectives similars hi ha sobre l'any 2018, un creixement entre el 2,1% i el 4%. Aquestes incerteses deriven de les polítiques monetàries, fiscals i comercials que podrien aplicar els diferents governs mundials i que poden desaccelerar el creixement del comerç, però també d'incerteses sobre l'impacte del Brèxit sobre el comerç i l'evolució de la inflació.

La debilitat del comerç mundial dels darrers anys és un reflex de la debilitat de l'economia mundial. Aquestes previsions estan basades en les expectatives d'aquesta organització sobre el creixement del PIB mundial (un 2,7% per a l'any 2017 i un 2,8% per a l'any 2018).

https://www.wto.org/spanish/news_s/pres17_s/pr791_s.htm



COMUNITARI

Brèxit i comerç agroalimentari

El *think tank* Farm Europe ha publicat un [nou treball](#) sobre l'impacte previst del Brèxit en relació amb el comerç europeu agroalimentari. És un estudi actualitzat arran d'unes jornades amb la participació de Michel Barnier (negociador del Brèxit per part de la Comissió Europea).

S'hi examinen les conseqüències del Brèxit en el sector agroalimentari de la UE-27, en especial en alguns sectors més sensibles, i també els efectes previstos sobre alguns acords comercials signats i sobre els acords futurs que podrien signar-se.

Segons indica l'article, se suposa que hi haurà un Brèxit (el primer esborrany de l'article va ser elaborat abans del referèndum) i que el posicionament del Regne Unit davant els seus futurs acords comercials tindrà un caire lliberal.

Independentment de l'acord futur entre la UE i el Regne Unit, hom creu que hi haurà una reorganització del paisatge agroalimentari tant al Regne Unit com en el conjunt de la resta dels 27 estats membre. Des del punt de vista econòmic, es considera que el sector agroalimentari comunitari continuarà essent molt important en el Regne Unit, però amb un nou component de major competència amb la resta d'exportadors mundials en el mercat anglosaxó. En l'actualitat, el 60% dels productes agroalimentaris consumits al Regne Unit són importats, dels quals un 75% s'importen des de la UE. Entre els estats membre, Espanya ocupa el cinquè lloc en el rànquing dels països exportadors comunitaris al Regne Unit: exporta per valor de 3,2 milers de milions d'euros i importa per valor d'una tercera part del que exporta, i, per tant, amb un clar avantatge per a Espanya en la balança comercial entre ambdós estats.

I quins en seran els sectors agroalimentaris més afectats?

En primer lloc, **el sector carni**, on destaca el boví de carn, que, a més, ja té problemes estructurals dintre de la UE. Irlanda serà un dels països més afectats (un 70% del valor total comunitari exportat al Regne Unit), però també Dinamarca, Alemanya i Holanda acusaran, en un primer moment, l'impacte de la sortida del Regne Unit, i posteriorment de manera indirecta tota la resta de productors comunitaris. També, en menor mesura, el sector porcí, especialment el provenint d'Espanya i de França, quedaran afectats pel Brèxit, un impacte que s'afegirà al del tancament del mercat rus i una dependència comunitària més forta envers les exportacions a la Xina. Finalment, les exportacions ovines, principalment des de França, es veuran afectades en un primer moment, però més tard no s'exclouen nous acords anglosaxons amb Nova Zelanda més favorables que els actuals amb la UE, i, conseqüentment, un nou impacte indirecte per a la resta del sector oví europeu, i, més concretament, per a Espanya.

Quant a la llet, es preveu una competència superior dels exportadors comunitaris (Irlanda, França, Alemanya, Holanda i Itàlia) envers els competidors mundials (Nova Zelanda o els EUA), cosa que afegirà més pressió sobre la inacabada crisi del sector lleter comunitari.

Quant a la resta de productes agrícoles, l'article destaca els efectes sobre els productors de remolatxa sucrera. L'impacte preveu la nova obertura de la vella crisi entre els productors cooperativistes del continent (Alemanya, França i Holanda) i les refineries anglosaxones. Cal preveure una disminució de la quota actual del mercat anglosaxó i una nova crisi que haurà de ser resolta en l'actual PAC. Un altre sector agrícola afectat seria el de fruites i hortalisses, en aquest cas amb Espanya al capdavant (particularment, Catalunya també es veurà afectada negativament) seguida d'Holanda, que són els principals països exportadors. També cal preveure nous acords del Regne Unit amb els països del nord d'Àfrica que competiran amb els productes europeus en el mercat anglosaxó. Ara bé, l'article considera que els països comunitaris, pel seu grau de proximitat i competència, estan molt ben posicionats i l'impacte final serà més suau. Finalment, en el cas dels vins, destaquen els esforços realitzats al llarg dels darrers vint anys pels productors comunitaris per



posicionar-se en el Regne Unit, però es preveu una erosió de l'actual quota de mercat a favor dels nous productors mundials vitivinícoles (Sud-àfrica, l'Argentina, Xile, etc.).

En relació amb els actuals acords comercials i els contingents subscrits per la UE, el *think tank* entén que s'hauran de renegociar, ja que considera que es van calcular amb el Regne Unit com a estat membre (alguns com el del sucre, ara clarament excedentari amb el Brèxit). Però també preveuen dificultats de fer-ho en el si de l'OMC i auguren que el procediment més plausible serà el de la "solució de diferències".

Quant a futurs acords comercials de la UE (Mercosur, el Japó, Austràlia, Nova Zelanda...), es considera que cal esperar un nou augment de les importacions i un deteriorament de la balança comercial agroalimentària comunitària.

Com a conclusions, tot i que considera que hi ha sectors en què l'impacte serà positiu (vins, oli d'oliva, productes elaborats), hi haurà també sectors amb impacte globalment negatiu com ara la carn. I aquest impacte negatiu serà conseqüència de l'augment de les importacions que en algun cas provocarà xocs en la producció comunitària que agreujaran problemes estructurals existents. Uns efectes que s'hauran d'afegir als derivats del procés mateix de sortida de la UE del Regne Unit.

<http://www.farm-europe.eu/travaux/brexit-and-trade-a-double-challenge/>

<http://www.farm-europe.eu/news/lead-brexit-negotiator-michel-barnier-in-farm-europe/>

PAC post2020: el posicionament de l'Estat espanyol

Coincidint amb el període d'obertura de la consulta de la Comissió Europea en relació amb la "simplificació i modernització de la PAC", el MAPAMA, a finals del mes de març, va organitzar una conferència a Madrid sobre el futur de la PAC. Hi van ser convidats el comissari d'Agricultura, la vicepresidenta de la COMAGRI (Comissió d'Agricultura del Parlament Europeu), totes les comunitats autònomes i les organitzacions ecologistes i sectorials. L'objectiu era lliurar el posicionament d'Espanya davant la Comissió en relació amb el futur de la política agrària. De la conferència, es van extreure onze [conclusions](#) que van ser el gruix de la [posició majoritària](#) a la Conferència Sectorial del 24 d'abril. Un posicionament a favor del qual no van votar ni Navarra ni l'Aragó.

Aquest posicionament es basa en els vectors prioritaris següents que seran el full de ruta del Govern espanyol en les futures negociacions en el si de les institucions i per cercar aliances amb d'altres estats membre:

- **Finançament:** un pressupost suficient de la PAC perquè continuï essent l'eina fonamental d'unitat a Europa.
- El **pagaments directes** han de continuar essent un element central de la PAC i han de "preveure i respondre a la diversitat de sistemes productius"; i han d'ésser finançats al 100% pel pressupost comunitari. Els **pagaments connectats** a la producció s'han de mantenir en determinats sectors vulnerables, especialment en zones desfavorides i amb limitacions naturals.
- Preservar els **programes específics** vinculats a l'agricultura mediterrània (els del vi, els de les fruites i hortalisses i el de l'apicultura).
- Mantenir la **xarxa de seguretat del mercat**, particularment els mecanismes d'emmagatzematge públic i privat. Igualment, un coneixement més aprofundit per part d'agricultors i ramaders de la gestió d'instruments del risc, en particular els que facin front a la volatilitat dels mercats, però també valorar les diferents propostes en relació amb l'estabilització dels ingressos.
- **Cadena alimentària.** La PAC ha d'incorporar les [recomanacions](#) que en el seu dia va fer el grup d'experts de la *Task Force*. Igualment, cal reforçar la promoció de les organitzacions de productors i les organitzacions interprofessionals i aclarir l'adaptació de les normes de competència en el sector agrari, més particularment en relació amb aquestes



organitzacions. Cal millorar la transparència de les baules de la cadena diferents a la de producció (la informació i transparència a la primera baula és molt exhaustiva).

- **Desenvolupament rural.** L'envelliment i el despoblament són dos problemes de les àrees rurals que poden ésser mitigats pels instruments actuals dels PDR com els de promoció de la dona rural i d'incorporació de joves, però cal augmentar-los i no estar condicionat per limitacions administratives. La PAC del futur ha de continuar mantenint els ajuts a zones amb limitacions naturals i els instruments de modernització i millora de les estructures agràries.
- La PAC del futur ha de cercar en les seves mesures sinergies amb les polítiques comunitàries sobre l'economia circular i la bioeconomia i compartir els seus objectius.
- La nova PAC haurà de posar més èmfasi en **el coneixement i la innovació** i la seva transmissió a través de la formació. Aquesta PAC facilitarà l'adopció dels principis de la societat del coneixement i de l'agricultura intel·ligent, i que els agricultors es beneficiïn del potencial d'informació mitjançant les noves tecnologies, la digitalització i el Big Data.